

Оновлена програма акцентує увагу на очікуваних результатах навчально-пізнавальної діяльності здобувача базової освіти. Їх структуровано за знаннєвим, діяльнєсним і ціннісним складниками компетентності. В умовах, коли змістові лінії освітнього стандарту втрачають своє системотвірне значення, виникає необхідність переорієнтації процесу засвоєння змісту із реалізації цільових настанов на формування компетентностей.

Відповідно актуалізуються питання розроблення та вдосконалення його дидактичного забезпечення та створення методичних систем компетентнісно орієнтованого навчання фізики, системотвірним чинником яких стануть очікувані результати навчання. А також вимірників освітніх результатів, методик формувального оцінювання, методики й техніки навчального фізичного експерименту на засадах компетентісного підходу.

Функціональною основою такої методичної системи є динамічне поєднання цільового, критеріального, змістового, процесуального та результативного складників. Цільовий складник реалізує цільові настанови, визначені метою загальної середньої освіти, освітньої галузі «Природознавство» Державного стандарту базової й повної загальної середньої освіти, та освітнього процесу з фізики в гімназії. Критеріальний складник відображає вимоги освітнього стандарту, конкретизовані в освітніх результатах навчальної програми базового курсу фізики. Змістовий складник репрезентує змістові лінії освітнього стандарту. Процесуальний складник реалізує використання технологій, методів, форм та засобів компетентнісно орієнтованого навчання, що забезпечують суб'єкт-суб'єкту взаємодію учасників освітнього процесу з фізики. Результативний складник представляє освітні результати учнів у проекції на компетентності як вияв застосування набутого пізнавального досвіду в конкретних життєвих ситуаціях.

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ГІМНАЗІЇ З ФІЗИКИ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ

Засєкін Д. О., канд.пед.наук

Провідним в українській освіті визначено компетентісний підхід, що означає спрямування освітнього процесу на формування ключових та предметних компетентностей учнів. Основною метою освітньої галузі «Природознавство» є формування ключової компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій. Опанування цією компетентністю передбачає формування наукових знань, умінь, навичок і способів мислення, спрямованих на пояснення природних явищ, технічних артефактів і технологій, а також щодо їхніх наслідків для суспільства; уміння застосовувати процедури й стратегії, що використовують у всіх формах наукового дослідження, способи обґрунтування й забез-

печення надійності наукових ідей; розвиток мислення й аналітичних навичок; участь у дискусіях і вирішенні проблем, пов'язаних з наукою й технологіями, готовність оцінювати новації в природничих науках, техніці й технологіях.

Формування компетентностей є довготривалим і динамічним процесом, адже компетентність — це динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Оцінюванню в освітньому процесі підлягають результати навчання, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити й виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення навчання або в його процесі.

Критерії, правила й процедури оцінювання є складником системи забезпечення якості освіти в закладах освіти (внутрішньої системи забезпечення якості освіти) і належить до компетенції вчителя. У будь-якому випадку опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти є складником освітньої програми закладу освіти, розробленої на основі типової, або власної, затвердженої в установленому порядку.

Внутрішнє оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає встановлення рівня досягнених й очікуваних результатів навчання, визначених навчальною програмою та систематичне відстеження індивідуального розвитку учнів у процесі навчання. Розрізняють поточне й підсумкове оцінювання. Поточне оцінювання є формувальним і здійснюється в процесі поурочного опрацювання тем, визначених навчальною програмою з фізики. Підсумкове оцінювання є тематичним та загальним (семестровим, річним). Тематичне оцінювання є кількісним результатом вивчення теми (розділу), середнім балом, виведеним із поточних оцінок та оцінок за практичні й контрольні роботи (усні заліки, письмові роботи), навчальні проекти, кількість і необхідність яких визначає вчитель. Семестрове оцінювання здійснюють за результатами тематичного, а річне — на основі семестрового.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ФІЗИЧНИХ ЗАДАЧ УЧНЯМИ ГІМНАЗІЇ

Мельник Ю. С., канд. пед. наук

У процесі теоретико-аналітичного етапу науково-дослідної роботи на основі аналізу філософської, психологічної та педагогічної літератури з'ясовано, що розв'язування фізичних задач учнями гімназії сприяє засвоєнню інформації, розумінню цілісності наукової картини світу, готовності до використання здобутих знань під час розкриття сутності різноманітних явищ, виявленню ставлення до ролі фізичних знань у житті людини, формуванню предметної та ключових компетентностей.